

HEMLIG
enl. kap §
sekretesslagen (1980:100)
1988-04-11
Ju. 1986:01

Samtal med chefsåklagaren Solveig Riberdahl den 6 mars 1987 kl 15.00

Närvarande från kommissionen:

Gunnel Lindberg och
Tore Samuelsson

GL: Vi har pratat med dig vid ett tidigare tillfälle, men tänkte att vi skulle få möjlighet att komplettera några delar utav vad du sade då

Skap 1 §
sekretesslagen

GL: Var det på en begäran om material utskickades eller erhöft ni det spontant?

SR: Nej, det var på vår begäran.

GL: Har ni fått ni vilken material ni skulle begära?

SR: Ja, om det finns ett material som gäller utomplausen det förstod vi på GL ut det första utskickat material som förstod vi också. Vi följde upp detta.

GL: Antar det att ni inte vet om ni har fått ett fullständigt material?

SR: Ja, det material som vi har fått om vi har fått ett fullständigt material? Men det var också så att vi frågade och sade om ni vill vi ha det och det kom det till oss, så var det så.

GL: Vill ni också vilja påstå att det inte är ett helt material som ni har fått? Det skulle vara viktigt att ni så frågade och sade om ni vill vi ha det och det kom det till oss, så var det så.

SR: Ja, det betydde också att vi fick ja kom till utomplausen, så det rådde ganska stora svårigheter efter pågått. Det var det första jag gjorde, tog reda på utomplausen och såg till det som gjorde också på utomplausen. Det var det som vi fick först och sedan kom det till oss.

GL: På det grundläggande fanns förmodligen här på utomplausen och sedan från början och sedan till K. B. Utomplausen såg det hade haft betydelse för det som utomplausen?

5 kap 1 §
sekretesslagen

GL: En annan bit som vi skulle behöva få litet mera belyst det är informationsflödet, informationen från polisen till åklagarna. Du har tidigare varit inne på att en del information levererades till er systematiskt och i ordnad form medan annan fick ni begära själv. Kan du utveckla det lite närmare?

SR: När det gällde kurderna så fanns det ett systematiskt distributionssystem utav material. Det lades upp ett system på en 15-16 pärmar med A, B och C i vissa fall. Och vi fick materialet från spaningsledningen via Jan Länninge på KKI. Och vi hade då samma system hos åklagarna och polisen. Men det gällde alltså bara det material som rörde PKK och kurderna. I övrigt så fick vi ta reda på, antingen begära eller också gå upp till de poliser som kunde tänkas ha materialet, och själva forska reda på vad det fanns. Och då fick vi ju det naturligtvis.

5 kap 1 §
sekretesslagen

GL: Var det på er begäran detta material tillställdes eller erhöll ni det spontant?

SR: Nej, det var på vår begäran.

GL: Hur visste ni vilket material ni skulle begära?

SR: Ja, att det fanns ett material som gällde brottsplatsen det förstod vi ju. Och att det fanns tekniskt material det förstod vi också. Vi frågade oss fram.

GL: Innebär det att ni inte vet om ni har fått ett fullständigt material?

SR: Ja, det innebär det. Vi vet inte om vi har fått ett fullständigt material. Men det var aldrig så att vi frågade och sade att nu vill vi ha det och det och de sade nej. Så var det inte.

GL: Vi har pratat tidigare om att det tog tid att läsa in det som rörde kurdspåret. Det måste rimligen också ha tagit någon tid för er att läsa in grundmaterialet. När började ni med det?

SR: Ja, jag började med det så fort jag kom in i utredningen, alltså någon gång i slutet på maj, efter pingst. Det var det första jag gjorde, tog reda på grundmaterialet och läste in det och gjorde också då sammandrag utav det som sedan Bosse och Anders har tagit del av.

GL: En del grundmaterial fanns förmodligen här på åklagarmyndigheten redan från början i och med att K G Svensson tidigare hade haft hand om en del av utredningen?

SR: Jag hade kontakt med K G Svensson när jag kom in i det här efter pingsten. Och K G ville helst ha sitt material orört hos sig, eftersom han då väntade sig propåer från JK och juristkommissionen.

GL: Har du fått någon klarhet i vilket material han har, om det fanns något där som du inte har fått senare?

SR: Nej, det har jag inte. Jag har tittat på en del utav materialet och bläddrat igenom det i hans rum alltså. Men han vill ha det inne i sitt kassaskåp. Sedan har han skickat över under s.a.s. resans gång en del material. Och vi har också fått över från honom t.ex. undersökningen som FOA har gjort, som ett exempel.

GL: När ungefär hade ni läst in grundmaterialet?

SR: Ja, det är svårt att ange någon exakt tidpunkt. Men jag tror att vi hade en rätt så bra bild av det i slutet av sommaren.

GL: Om vi då går över till Ja, en fråga till på det området; har ni haft några kontakter med UD och med Sverker Åström?

SR: Nej, det har vi inte.

GL:

1 §
förslagen

GL: Kände ni till att denna kontaktlänk fanns?

SR: Nej, jag kände inte till det.

GL: Vet du om någon annan utav åklagarna gjorde det?

SR: Det vet jag inte, men jag kände inte till det. Det är först alltså nu, efter omorganisationen utav utredningen, som vi har fått kontakt med UD.

1 §
förslagen

GL: Det innebär först i februari 1987?

SR: Ja. Jag tror inte att t.ex. Claes kände till det, för att vi fick t.ex. förfrågningar ibland från massmedia där vi ställde oss väldigt frågande och där vi diskuterade sinsemellan. Och nu vet jag, alltså efter den 4 februari, så vet jag att det har funnits material om åtminstone en person som man har frågat oss om.

GL: När det gäller frågan om er ledning utav förundersökningen och er roll i förhållande till spaningsledningen så skulle jag vilja att du utvecklar lite grand hur ni såg på den här frågan om möjligheten att ta initiativ, att aktivt gå in i materialet.

SR: Ja, vår målsättning var ju att, kanske inte ta över initiativet, men att ta det initiativ vi ska ha i en förundersökning. Och där fick vi ju göra då avvägningar, eftersom det var angeläget att samarbetet polis - åklagare inte kraschade än en gång. När vi kom in i materialet någon gång på sommaren, i början på september, så började vi alltså ställa krav på och lägga synpunkter, ställa krav på utredningsåtgärder och lägga synpunkter på det utredningsmaterial som fanns. Och vi försökte mer och mer ta över den biten. Och vi gjorde då propåer och förslag och direktiv, om du så vill, dels då främst vid de här sammankomsterna som vi har haft hela tiden med spaningsledningen. Och de här sammankomsterna var under sommaren rätt frekvent förekommande, 2-3 gånger i veckan på KK1. Och sedan var det någonting, som jag nu inte minns, som gjorde att Claes Zeime bestämde sig för att vi skulle ha sammankomsterna här istället. Och att vi skulle ha dem en till två gånger i veckan var meningen från början. Men så småningom så fann vi att det räckte med en gång i veckan. Den information som skulle utbytas var inte så omfattande så att vi behövde mer än en gång i veckan. Det var alltså inte meningsfullt att ha det mer än en gång i veckan. Och oftast träffades vi på tisdagarna i Claes' sammanträdesrum. Men det där tror jag också ligger i linje med din fråga att ta initiativet att vi träffades här. Jag kommer inte ihåg vad som föranledde att vi ändrade mötesplats.

GL: Anser du att ni har varit tillräckligt aktiva när det gäller polisens ...?

SR: Vi har varit så aktiva som vi har kunnat vara utan att samarbetet helt ska krascha. Vi ställde ju då under t.ex. september, gjorde olika propåer om att man måste ha en koppling till brottsplatsen. Den 6 oktober så hade vi ett sammanträde uppe på Säk där vi beskylldes för passivitet bl.a. och också för att vara negativa till deras hypoteser redan i det skedet. Hade vi drivit vår linje hårdare än vad vi gjorde vid det tillfället så hade samarbetet kraschat redan då. Vi hade ju den förhoppningen att det faktiskt skulle gå att driva en utredning med den här spaningsledningen som fanns. Så att hela tiden har vi alltså fått lov att göra avvägningar; kan vi ställa de kraven utan att det väcker ont blod hos spaningsledningen? Det förekom ju också andra sammanträden där stämningen var minst sagt irriterad från spaningsledningens sida mot åklagarna.

GL: Så du menar alltså att redan tidigt under hösten var läget spänt mellan er och spaningsledningen?

SR: Ja, det kan man säga att det var. Det växlade naturligtvis från sammankomst till sammankomst. Men s.a.s. våra propåer mottogs inte med någon slags acklamation, utan tvärtom. Så det bästa man kan säga var väl att de togs emot s.a.s. neutralt utav spaningsledningen och att de sedan, det var svårt liksom att få gehör för sina synpunkter hos spaningsledningen, dock ej hos de enskilda poliserna.

GL: Men när ni nu kom med propåer till spaningsledningen fördes de vidare till utredningspersonalen och genomfördes?

SR: Ja i stort sett, ja.

GL: Fick ni vänta på att få åtgärderna vidtagna?

SR: Ja, när det gällde kanske det vi tyckte var väsentligast då fick vi vänta väldigt länge. Och vissa åtgärder företogs inte alls.

5 kap 1 §
sekretesslagen

Och då i stället för att utredningsmännen hade kommit upp till oss och berättat eller kommit med en promemoria till oss vilket de tyckte var bäst, så fick vi en promemoria skriven av Hasse Holmér på uppgifter som han hade inhämtat av Tommy Lindström. Och det blir ju tredje-fjärdehandsuppgifter. Och det tyckte vi inte var så bra. Men vi lät oss nöja med det med hänsyn till, ja i husfridens namn. Och sedan var väl en sak som vi tyckte var ännu väsentligare.

5 kap 1 §
sekretesslagen

Och de där propåerna de började vi alltså med före den 6 oktober. Och utredningen genomfördes först i december, avbröts sedan den 12 december när den här skjutningen i Gamla stan inträffade och återupptogs först nu i februari.

GL: Gjorde ni, under den tiden den var avbruten, påstötningar om det?

SR: Ja, det gjorde vi. Och då fick vi det beskedet att de personer som har sysslat med den här utredningen de utreder nu Halis Ikincisoy, alltså skjutningen i Gamla stan, och de kunde alltså inte frigöras från detta.

GL: Hur många var det som hade sysslat med den här utredningen?

SR: Närmast är det väl två personer, men fyra stycken har sammanlagt varit inblandade i den, fyra-fem kanske till och med.

GL: Fanns det inga andra som kunde gå in och ta över de här arbetsuppgifterna?

SR: Nej, det sades att det fanns inte det.

GL: Under tiden mellan ni förde fram det här första gången och det kom till stånd i december, påminde ni om det?

SR: Ja, det gjorde vi.

skap 1 §
sekreterarslagen

GL: Var det bara era egna kollegor som tog hand om det här arbetet eller hade ni fått prövat några andra också?

SR: Ja, det stödes ju under från regeringens sida att det var möjligt att få till sekretariatet fungerande. Och det är klart att man är det väl det. Det kan jag säga om det är. Men det gjorde ju att man i mötet med oss också försökte få sekretariatet att fungera för det är ju inte heller till godo för utredningen att det inte fungerar.

GL: Var det också i era kontakter med justitiedepartementet som dessa fördes fram?

SR: Ja, det fördes ju fram vid kontakterna med justitiedepartementet. De kontakterna hade var ju väldigt omfattande. Det tog sig väl uttryck på en sida om, här på i samband med att Claes Zetter i december nämndade att kunde iakttagas i Hans Holmér var optiska faktorer som att det var en tillämpning som stöddes av oss och att vi var 85-procentigt starka på den sidan var. Så tog ju det sig uttryck i att Claes Zetter innehade till exempel och att det kom till stånd någon gång i december. Och det var också i samband med Hans Holmér som att det här är Claes Zetter som stöddes av Hans Holmér som att det här är ett samarbete. Och det gäller också att vi inte hade fått de uppgifter vi begärde i sin fall. Och när så det vid en sammankomst i slutet av december och det var den 13 december. Och då ringde en departementsfunktionär till Claes och frågade honom hur det gick med arbetet.

skap 1 §
sekreterarslagen

5 kap 1 §
sekretesslagen

GL: Du har gett oss intrycket här att ni i stor utsträckning försökte att för husfriden skull, som du säger, framföra era krav så försiktigt som möjligt; att gå en balansgång.

SR: Ja så försiktigt som möjligt vill jag inte säga. Men vi var mycket angelägna om att det inte skulle komma till ett sammanbrott i utredningen på samma sätt som det hade gjort i maj då mellan Holmér och Svensson, utan att vi skulle kunna fortsätta den här utredningen i något så när ordnade former.

GL: Var det bara era egna åsikter som låg bakom det tankesättet eller hade ni fått propåer någon annanstans ifrån?

SR: Ja, det ströks ju under från regeringens sida att det var angeläget att det här samarbetet fungerade. Och det är klart att visst är det väl det. Det kan jag hålla med om att det är. Men det gjorde ju att man i möjligaste mån också försökte få samarbetet att fungera för det är ju inte heller till gagn för utredningen att det inte fungerar.

GL: Var det alltså i era kontakter med justitiedepartementet som detta fördes fram?

SR: Ja, det fördes ju fram vid kontakterna med justitiedepartementet. De kontakter vi hade var ju väldigt sparsamma. Det tog sig väl uttryck då på olika sätt, bl.a. då i samband med att Claes Zeime i december månad inte kunde instämma i Hans Holmérs mer optimistiska åsikter om att det bara är en tidsfråga innan mordet är löst och att vi var 95-procentigt säkra på vem mördaren var. Så tog ju det sig uttryck i att Claes Zeime kallades till departementet och att det kom till stånd någon slags överenskommelse om att samarbetet måste fungera. Och vid något tillfälle efter det här så var Claes Zeime upprörd över Hans Holmérs sätt att utbli från ett sammanträde. Och det gällde också att vi inte hade fått de uppgifter vi begärde i ett fall. Och han sade det vid en sammankomst uppe i Palme-rummet och det var den 15 december. Och då ringde en departementstjänsteman på kvällen och frågade liksom hur det gick med samarbetet.

5 kap 1 §
sekretesslagen

5 kap 1 §
sekretesslagen

GL: När gick det här sammanträdet till?

SR: Sammanträdet gick till på torsdag den 20 oktober 1966, och jag minns mig inte vad jag gjorde.

GL: Sammanträdet var ett offentligt eller ett offentligt?

SR: Jag minns inte vad jag gjorde på det sammanträdet. Det var jag inte närvarande.

GL: Dina kontakter följde du fortfarande upp på?

SR: Nej, jag tror inte vid det tillfället.

GL: Sedan kom du till ett sammanträde med statsministern.

SR: Ja, det var den 4 december på morgonen. Där då mötte jag Claes Telge för att diskutera en del av utredningen. Det var mitt uppgift att det var utredningen om den gamla lag om de skulle gå till en lagstiftning som skulle ge Wälchman och Claes Telge, och att utredningen skulle vara en lagstiftning som skulle ge att det inte var möjligt att ta ut den lagstiftningen för det skulle ge en utvärdering på den.

GL: Vilka var närvarande vid det sammanträdet?

GL: Dina kontakter med departementet och statsrådsberedningen överhuvudtaget, har du varit med vid något tillfälle när det har förekommit sammanträden i statsrådsberedningen?

SR: Jag har varit med en gång hos justitieministern, som var planerat, en gång hos statsministern.

GL: När var det hos justitieministern ungefär?

SR: Det var någon gång oktober-november månad. Det var efter den 6 november och före den 4 december, troligen i slutet på oktober. Hos statsministern, ja förlåt mig.

GL: Nej, vi kan börja med justitieministern. Det var efter den 6 oktober?

SR: Efter den 6 oktober och före den 4 december, någon gång under den tiden.

GL: Vilka var närvarande vid det här sammanträdet?

SR: Det var Wickbom och det var Harald Fälth och jag tror också att Klas Bergenstrand var med vid det tillfället, och sedan var det Claes och så var jag också med. Och orsaken till att jag tror att det är efter den

6 oktober det var att vi tog upp våra betänkligheter då mot den här hypotesen om att PKK skulle ligga bakom mordet på Olof Palme.

skap 1 §
selvrettslagen

GL: Hur gick själva informationen till?

SR: Wickbom lyssnade på vad vi hade att säga och kom med vissa inpass, men jag kommer inte ihåg vilka.

GL: Framfördes det några synpunkter på ert arbete?

SR: Jag kommer inte ihåg det, nej inte på vårt arbete. Det kan jag inte erinra mig ...

GL: Disputerades frågan om samarbetet med polisen?

SR: Nej, jag tror inte vid det tillfället.

GL: Sedan nämnde du ett sammanträffande med statsministern.

SR: Ja, det var den 4 december på morgonen. Och då redogjorde Claes Zeime för vår uppfattning av läget i utredningen. Och jag minns att det här avslutades då nio precis för att de skulle gå till ett regerings-sammanträde Wickbom och Carlsson, och att statsministern då sade att; "ja det var bra att han fick reda på att det inte var aktuellt att ta in 40-50 kurder för det kunde ju vara besvärligt politiskt".

GL: Vilka var närvarande vid det sammanträdet?

SR: Det var statsministern, Wickbom, det var Kjell Larsson och Harald Fälth, sedan kan Klas Bergenstrand ha varit med, men det minns jag inte. Jag är osäker på det. Men jag kommer ihåg att Kjell Larsson och Harald Fälth var med för vi hade ett samtal med dem efter det att statsministern och Wickbom hade försvunnit. Sedan besökte vi justitiedepartementet i ett helt annat ärende den 9 januari, Claes Zeime och jag tillsammans med Spak och Mikael af Geijerstam, i en lagstiftningsfråga. Vi skulle träffa företrädarna för processenheten. Och då mötte vi Wickbom när vi var på väg in. Och då ville han prata med Claes och mig. Och då gick vi in och talade med honom.

GL: Vad rörde det sig om?

SR: Ja, det rörde en information om hur det såg ut och hur utredningsläget var och vad vi hade för planer för framtiden. Jag kommer inte ihåg vad vi sade exakt vid det tillfället.

GL: Fanns det några fler närvarande då?

SR: Nej, det var bara Wickbom och Claes Zeime och jag.

GL: Har du i övrigt haft några kontakter med departementet eller statsrådsberedningen?

SR: Nej. Jo, det har jag naturligtvis haft, den 26 januari.

GL: Just det. Kan du nämna något om det sammanträdet?

SR: I samband med det har jag alltså haft kontakter med justitiedepartementet. Och då var Claes Zeime sjuk och jag blev uppringd av Magnus Sjöberg. Och som jag fattade så ville justitieministern underrätta sig om vad som hade hänt vid det här s.k. tillslaget den 20 januari. Och då träffade jag Magnus Sjöberg och Axel Morath och Uno Hagelberg någon gång mitt på dagen. Och sedan kom justitieministern till Magnus Sjöberg, jag tror det var klockan tre på eftermiddagen.

GL: Utöver justitieministern, var det någon mer som deltog?

SR: Från departementen så kom då justitieministern och Klas Bergstrand, Kjell Larsson och Harald Fälth. Och från åklagarsidan så var Morath, Magnus Sjöberg och Uno Hagelberg med.

GL: Ingen åklagare från Stockholm utöver du själv?

SR: Nej, det var bara jag.

GL: Och det sammanträdet, vilken information var det som lämnades då?

SR: Jo, det hade ju framförts klagomål mot vårt arbete. Det hade ju sagts att vi hade saboterat utredningen genom våra åtgärder den 20 januari. Och man hade särskilt skjutit in sig på tre eller fyra punkter. Och jag lämnade vår syn på varför det hade blivit som det hade blivit. Och jag gjorde också avslutningsvis en sammanfattning hur vi såg på det här PKK-spåret och vad vi gjorde för bevisbedömning där.

GL: Om man ser tillbaka till den verksamhet som skedde under större delen av förra året så koncentrerades ju, såvitt jag har förstått, en hel del utredningsinsatser på PKK och vad därtill hörde.

SR: Ja.

GL: Hur såg ni åklagare generellt på den resursfördelning som rådde?

SR: Ja, vi tyckte, och det sade vi också vid olika tillfällen, att man borde satsa resurser också på andra uppslag.

5 kap 1 §
selvetesslagen

5 kap 1 §
sekretesslagen

TS: Du sade inledningsvis att ni hade satt er in i grundmaterialet. Vad menar du med grundmaterialet?

SR: Jag menar de uppgifter som finns från själva brottstillfället, som finns från Gamla stan, som finns från Grand. Jag menar också de tekniska utredningar som har gjorts.

TS: Om man tar en sådan sak som Olof Palmes person som då är någonting som man vanligtvis alltså bör starta med i ett tidigt skede. Tittade ni på det?

SR:

5 kap 1 §
sekretesslagen

5 kap 1§
selvtest lagar

5 kap 1 §
sekretesslagen

GL: Då har vi inga ytterligare frågor idag. Kan du godkänna den inspelning som har skett på bandet?

SR: Ja, givetvis.